

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.

Telefon Aut. 174—24.

A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési ára

egy évre 4 pengő

Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

HIVATALOS RÉSZ

Sz. 61—1930.

Meghívó.

A BUDAPESTI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG KEBLI TANÁCSA
 1930. június 14-én (szombat) d. u. 6 órakor a tanácsteremben

évnegyedi rendes ülést tart,

melyre a Tanács tagjait atyafiságos szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1930. május 26.

Dr. Kozma Jenő s. k.
 gondnok.

Józan Miklós s. k.
 unitárius lelkész.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Jegyzőkönyv hitelesítésre kiküldetnek.
 3. Folyó- és elnökileg elintézett ügyek.
 4. Debreceni filia kérése.
 5. Hivatalos képviselő a köri gyűlésre.
 6. Jancsi László hitoktató szabadságolása.
 7. Lelkészek nyári szabadsága.
 8. Faluvégi Áron lemondása a gazd. bizottság elnökségéről.
 9. Jelentés az egyházat ért anyagi veszteségről.
 10. Vikariátus kölcsönszerződésének jóváhagyása.
 11. Gazdasági Bizottság jelentése.
 12. Hit és Nevelésügyi Bizottság jelentése.
 13. Szórványbizottság jelentése.
 14. Időközben érkező tárgyak.
 15. Indítványok (írásban előre).
- NBI Gazdasági bizottság ülése: június 11 (szerda) d. u. 5.
 Hitéleti és Szórvány Bizottság ülése jún. 12 (csütört.) d. u. 5.

Pünköszt.

Az Irás szerint az Ur Jézus által megígért Szentlélek *sebesen zúgó szélnek zendülése* közben *kettős tüzes nyelvnek* alakjában szállott le a tanítványokra. Ez a nap és ez az esemény avatta Jézus tanítványait a *Megfeszített* apostolaivá. Az ingadozó Péterek erős férfiakká, a kételkedő Tamások rajongó hívökké válnak a Lélek érintésétől. Bátor hitvallással hirdetik a Mester feltámadását és a Lélek hatása alatt emelt fővel állanak a gúnyolódók között.

Ma már a szentlélek nem csodálatos uton szállja meg az embereket. Csöndben, észrevétlen melegíti át a lelkeket, mint a májusi napfény a földet. Barázdát húz szivünk mezején, életet lövel a lankadó lélekbe, világít, perzsel, plántál és homlítottat, valahol álmoság, téli dermedés, kérges talajra talál. Munkája állandó. Szüntelen épít, rombol, átalakít, formál és jóra vezérel. Nemcsak pünköszt napjain, hanem mindig és mindenütt, amikor és ahol az emberi léleknek lendületre, szárnyalásra és emelkedésre van szüksége.

Kegyeleles érzések között gondolunk az első pünkösztre és hőseire s kívánunk minden élő léleknek az ünnepek hatása alatt új életet, szilárd hitet a jobb jövőben.

Az élet katonája.

Akaratom a világakarát megnyilvánulása. A világakarát okozata az, hogy akarjak, akaratszabadságom legyen.

Akarom, hogy akaratomat erősítsem. Mindazon eszközöket fel kell használnom, amelyek ezt elősegítik. Ezek: lelkem, szellemem s testem edzése, — a levegő, víz, napfény, mozgás felhasználása, — mértékletesség, — az akarát műszerveinek, az idegrendszernek, az érzékeknek erősítése, kiméltése, — önfegyelmelés, ima.

Az akarát teszi az embert emberré. Ez a küzdelemnek, a fejlődésnek, a tökéletesedésnek eszköze.

A magot a mindenség akarata hajtja, hogy tölgyfa legyen, az ifjut a mindenség akarata és belső akarata is hajtja, hogy személyiség legyen.

Az ember az Istent akkor érzi, érti és gyönyörűséggel akkor élvezi, ha Őt nemcsak a Mindenségben találja, hanem önmagába he-

lyezi, ha mindig rágondol az Isten végtelen szellemére, ha vele egyesül, ha az ember Őbenne él s ha Ő a lelke belsejében él, — ha magában kifejleszti a léleknek, az akaratnak, a szellemnek, lehető legmagasabb fokát, — főleg a küzdelemre, a fejlődésre, a tökéletesedésre való állandó, meg nem szűnő *készségét, harcképességét. Az élet katonáját.*

Élete nemcsak elmélyedés és asketizmus, nem remeteszerű elvonulás az élettől, hanem részvétel az emberi élet küzdelmeiben, örök munka, az emberi élet teljes érvényesülése, az emberi élet virágainak teljes kifejtése, — beleértve az élet örömeit, a szerelmet, a családi élet örömeit, a társas életet, másokért, embertársainkért való soha meg nem szűnő önfeláldozó küzdelmet.

Küzdj! De ha küzdelmed eredménytelen, ne panaszkodjál az Isten ellen! Sok embernek kell úgy szólván erőin felül küzdeni, még sincs eredménye. Mit tudjuk, hogy mi annak az oka...? Küzdj, tovább mégis, küzdj utolsó leheletedig! Ez a legjobb, amit tehetsz.

Ha lelkedben kifejleszted az Istent, ha otthont adsz Neki, csak akkor érzed, hogy *él az Isten*, — nemcsak kívül a Mindenségben, hanem benned. Él, éltet, — vezet, buzdít, felsegít, erősít, lelkesít, — ha elestél talpra állít, — örömök végtelen forrását buzogtatja benned. Munkára serkent. Munkádat lendületessé, eredményessé, áldásossá teszi. Az akadályokon átsegít. Találékonyá tesz, gondolatokat, eszméket ad. Szeretetben összefűz, egy egésszé egyesít és kibékít önmagaddal, sorsoddal, az emberekkel, a Mindenséggel. Részesed, nemcsak szenvedője, de tevője is vagy a Mindenségnek.

A túlvilágot már belsőnkben megtalálhatjuk. Saját belsőnkön át vezet az út a másvilág felé. Saját belsőnkön kívül nincs más, amelyen át a túlvilágot szemlélhetjük és ahhoz közeledhetünk. Ez az út személyiségünk csodálatos felemelkedése, amely minden kísértéssel s szenvedéssel dacol. Az ilyen ember az igazi felső ember.

Az Istent csak arra kérd, hogy adjon neked erőt, adjon neked és embertársaidnak szeretetet és segítsen embertársaidon. Az ima nem ellenszolgáltatás azért, hogy az Isten neked segítséget nyújtson. Az ima kapcsolat a végtelennel, elsősorban *elmélyedés, megtisztulás, felemelkedés, erőgyűjtés*. A szűkölködőn te is jobban segítsz, ha talpra állítod, hogy küzdhessen, dolgozhassék, mintha csak alamizsnát adsz neki.

Ne követeld az Istentől, hogy segítsen! Magadon segíts!
Ha minden kötelességedet mindenkivel s mindennel, magaddal szemben is megtetted, s küzdelmeidnek eredménye van, borulj le és adj hálát az Istennek!

Ora et labora! Imádkozzál és munkálkodjál, küzdjél utolsó leheletedig!

Dr. Ujlaki Géza.

Fasizmus tizparancsolata.

Asszonyoknak:

I. Mindened az otthon. Légy otthon többet, mint a szomszédban.

II. Ne legyen eszményed az az asszony, akiben az anyát megöli a világ. Ne kövesd őt sem öltözködésében, sem mulatozásaiban.

III. Sohse engedd gyermeked első imádságát lelkéből kitörölni.

IV. Jökedv, napsugár a szobában, a családban! Gyermekszobában legyen mindig vasárnap!

V. Tanítsd meg a gyermekedet apját tisztelni. Ketten büntessetek, ketten neveljetelek.

VI. Maradj a női eszmény férjed és gyermeked előtt.

VII. Ne engedd gyermekedet oda, ahol lelkét besározhatja.

VIII. Gyermekednek szánt ruhát ne szabd fel a magad selymének.

IX. Legjobban büntesd a hazugságot. Ne feledd el, hogy a gyermek romlása hazugsággal kezdődik.

X. Ne irigyeld, ha másnak is szép a gyermeke.

Férjeknek:

I. Nemcsak hitvestársad a tied, hanem te is hitvesedé vagy. Házassággal a szolgálati földjére léptél. Ne legyenek családodtól külön mulatságaid.

II. Gyermeked ne legyen bálvány se neked, se hitvesednek, se a nagyanyának.

III. Vigyázz minden kiejtett szavadra, mert minden szó magvetés.

IV. Legyen egy napod a héten, amelyet igazán családnak szentelsz.

V. A nő azért több nálad, mert övé az anyaság dicsősége. Szeresd hitvesedet, borulj le az ő mártiromsága előtt.

VI. Ne öld meg gyermeked imádságát s hitvesednek rólad való álmát.

VII. Legyen olyan tiszta az életed, amilyennek feleségedet kívánod.

VIII. A kereseted a családdé. Amit hiába kiadsz, elpazarolsz, azt családotól lopod el. Ne vedd el, ami az övék.

IX. Sohase mondj valótlan a családd előtt!

X. Ne irigyeld másoknak se gyermekét, se feleségét. Tened a saját feleséged s gyermeked legyen a legszebb.

Agglegényeknek:

I—X. Nősülj meg!

HIREK

Az Értesítő olvasóinak és minden jó magyar testvérünknek kellemes ünnepeket kíván a szerkesztőség.

Istentiszteleteink sorrendje. A Koháry-u. templomban június 1-én és 8-án délelőtt 11 órakor. Június 9-én délelőtt 11 óra 15 perckor (Rádiós).

A Rákos-utcai kápolnában június 1-én, 8-án és 9-én délelőtt 10 órakor. 8—9-én urvacsoráztatással.

Pestszentlőrincen június 8-án 10 órakor urvacsoráztatással.

Debrecenben június 9-én d. e. 10 órakor urvacsoráztatással.

Pümköst 1. napján a Koháry-utcai templomban a délelőtt 9 órai istentisztelet elmarad. Urvacsorát pümköst 1. napján a délelőtt 11 órakor, 2. napján a délelőtt 11 óra 15 perckor kezdődő istentiszteleteken osztunk.

A konfirmáció jun. 29-én, délelőtt 11 órakor kezdődik a Koháry-u. templomban.

Unitárius Istentisztelet és Urvacsoraoosztás Nyiregyházán. Egyházunk történetében feljegyzésre méltó dátum:

1930. május 18. Ezen a napon volt az *első* Unitárius Istentisztelet Nyiregyházán. A nyiregyházai, szabolcsmegyei és debreceni hiveink és hitünk barátai gyűltek egybe ezen a napon, mintegy 130--150-en — a nyiregyházai tanítóképző-intézet disztermében — ami közös szerető Atyánk, „Egy Isten“-ünk imádására. A lelkeszi teendőket Józán Miklós püspöki vicarius ur végezte. Gyönyörű imája, magasan szárnyaló — lelket felemelő — beszéde és urvacsorai agendája, igen mély hatást gyakoroltak a népes gyülekezetre. Ugy éreztük, hogy ebben az áhitatos pillanatban nem csak a Dávid Ferenc szelleme lebegett mi közöttünk, hanem a vikárius úr személyében — amint ott a terem közepén az Urasztala előtt állott és beszélt — Dávid Ferenc alakját láttuk megelevenedni. Fenséges, lélekemelő pillanatok. 23 férfi és 17 nő vett urvacsorát. Ez alkalommal konfirmált és vett első ízben urvacsorát Ditz Miklós műszaki főtanácsos Gyula nevű fia.

Ezt követőleg a Korona-szálló éttermében közebéd volt, amelyen mintegy 60-an vettek részt, jórészben erdélyi székelyek — felekezeti különbség nélkül. Itt született meg az a gondolat, hogy Nyiregyházán alakíttassék meg az „Erdélyiek Köre“. A gondolatot tett követte s a megalakítás érdekében az első lépések meg is történtek. Örvendetes, hogy a sors által Nyiregyházára dobott erdélyiek összefogására alkalmat az első unitárius Istentisztelet adott. Ebből is látszik: szükség van reánk s van létjogosultságunk — ha kevesen is vagyunk,

Köszönet és hála mindazoknak, akik ezt az emlékezetes és kellemes napot megszerezték s annak fényes sikerében közreműködtek.

Tudósító.

Az unitárius elemi és középiskolába járó növendékeink évváró istentisztelete június 10-én, d. u. 5 órakor lesz a Koháry-utcai templomban.

A hittani vizsgák elemi és középiskolásoknak június 2—7-ig tartatnak meg. Mindenik csoport abban a tanteremben és órában vizsgázik, ahol és amikor évközben órára járt.

A Dugonics-utcai iskolában június 2-án, délután 3 órakor, a Medve-utcai polgári iskolában június 4-én, délután 3 órakor, a Szemere-utcai polgári iskolában június 7-én, délután 3 órakor

kezdődnek a vizsgák. Ez utóbbi helyen állanak vizsgára azok a tanulók is, akik szombatonként 6—7 órák között a lelkeszi irodába (V., Koháry-u.) szoktak órára járni.

Miskolcon, ottani és környékbeli hiveinek június 1-én, délelőtt 11 órakor az evangélikus templomban Józán Miklós vikárius atyánkfia urvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet tart.

Köri közgyűlésünk f. évi június hó 10-én délelőtt lesz Hódmezővásárhelyen. Meghívót, tárgysorozatot jövő számunkban hozzuk.

Dr. Kozma György hódmezővásárhelyi kir. közjegyző, k. f. ü. és egyházközségi gondnok atyánkfiaát május 25-én avatta föl a vitézi rend tagjai közé a kormányzó ur. Szeretettel üdvözöljük az új vitézt.

Az Unitárius Leányegyesület május 9-iki délutánjának összes jövedelme (a 15-iki U. É.-ben megjelent felülfizetésekkel) 290.— Pengő. Nyomdaköltség 44.50, posta költség 5.50 összesen 50.— P. Marad tiszta jövedelem 240.— P. Pálffy István marosludasi gyógyszerész által küldött 1500 Leiért az O. K. H. pénztára 50.40 Pengőt adott. Ezt a tiszta jövedelemhez csatoltuk és takarékpénztárba helyeztük a varroda megnyitásáig. Összesen 290.40 P.

A 345. sz. János Zsigmond unitáris cserkészcsapat kérése unitárius hiveinkhez. Az iskolai évvel egyidőben a cserkész-év is véget ér. A mi vizsgánk azonban még csak ezután következik, a nyári vakációban: a nagytábor. Ez minden cserkésznek vágya, álma és célja. Belefáradva a napi gyakorlatainkba, játékaikba, csöndes nyári estén lobogó tábori tűz mellett vidáman énekelni s aztán kis sátrainkban, künn a természet ölében boldogan álmodni szebb jövőről, Nagymagyarországról. Egy éven keresztül ezért jártunk el iskolai tanulmányaink végzése mellett cserkész összejöveteleinkre. Ezért vállaltuk önként, jó kedvvel a tanulói köteleseink mellé az önnevelés komoly cserkész munkáját. A kis csonka hazában a nyár folyamán folyók mentén, hegyek ormán, sűrűn gyúlnak fel cserkész-tábor tüzek. Ezek között ott lesz a miénk is. 50 magyar unitárius ifjunak közös dalban dobban össze a szíve, lelkének lángja tűzoszloppá nő, mely fényt vetit előre a messzi jövőbe. Igéret vagyunk mi nemzetünk és egyházunk jövőjéhez: cserkész szívvel, unitárius lélekkel bizonyos igéret. Csapatunk felszerelése még hiányos, a táborozási költségek is messze felülmulják anyagi

erőnket. Ehez kérjük a mi unitárius testvéreink: szülők, barátok, ismerősök jólelkű, szives támogatását. Segítsenek minket, hogy majd mi is segíthessünk. Cserkész üdvözlettel

a 345-ös cserkészcsapat.

Irodalmi és művészeti pályázat. Az Unitárius Irodalmi Társaság elnöksége dr. Ferenczy Géza egyházi főgondnok adományából 5000, azaz ötezer lei pályadíjat tűz ki unitárius vonatkozású történelmi elbeszélés, költemény vagy festmény készítésére. A pályadíjat a legjobb pályamunka nyeri el, de ha több munka lenne érdemes a díjazásra, az elnökség gondoskodni fog azoknak a jutalmazásáról is. A jelíges levéllel ellátott pályamunkák a pályázat külön megnevezésével 1930. szeptember 1-ig adhatók be S. Nagy László főtitkárhoz, Cluj — Kolozsvár, Kal. Vict. Kossuth Lajos-utca 37. Dr. Gál Kelemen s. k. elnök h., S. Nagy László s. k. főtitkár.

A magyar irodalom remekei a képzőművészetben. Három festőművész szép munkájáról kell beszámolnunk: Sándor Béla festőművésztanár Petőfi „János vitéz”-ét, Fáy Aladár festőművésztanár Arany „Toldi Miklós”-át és Szűcs Pál festőművész tanár Vörösmarty „Szép Ilonkát”-ját örökítette meg művészi festményekben, illetve színes tollrajzokban. A három felbecsülhetetlen műve, amely nemzeti szempontból is nagy jelentőséggel bír, megjelent művészi kiállítású képeslevelezőlapokon s ezáltal közkinccsé lett és mindenki számára hozzáférhetővé vált. A három sorozat (12 + 12 + 10 = 34 drb levelezőlap) ára 3.— P, vászonkötésű albummal 5.— P; 1 sorozat 1.20 P, albummal 2.20 P. Megrendelhető: ifj. Pataki Mihálynál, Budapest, VII., Ilka-utca 5. sz. alatt.

Czeplédi Sándor: Jézus Élete című nagyértékű könyve tizenhét íven, egészvászon kötésben megjelent. A könyv értékét nagyban növelik illusztrációi. Márton Lajos festőművész eredeti rajzai, továbbá tizenkét műmelléklet, közöttük négy darab három színben nyomott kép. A könyv igen értékes darabja lesz minden könyvtárnak s gazdag lelki kincstára minden családnak.

A diszes kiállítású könyv ára egészvászon kötésben 16 P. Megrendelhető négy havi négy pengős részletben is.